

Czeglédi László

Egy füzesabonyi kocsmáros intelmei a századforduló idejéből

A helytörténet és az életmódkutatás számára éppúgy fontos a szépírói emlékek megőrzése, mint a tényeket, adatokat tartalmazó források feldolgozása. Képet adnak a kor emberének gondolkodásáról, értékrendjéről, és ezen keresztül formálják a korabeli társadalom berendezkedéséről, viszonyairól kialakított elképzeléseinket.

Családi emlékeink között található egy kéziratos lap, amelyről mindössze annyit tudunk, hogy Czeglédi Dávidtól (1870-1928), dédnagyapámtól származik, aki szigorú, de családszerető ember volt. Nevét 1912-től kezdve ott találjuk a füzesabonyi elemi iskola iskolaszékének tagjai között, az iskolaszék jegyzőkönyveiből pedig kiderül, hogy tevékenyen részt vett a falusi közösség életében. Helybeli teendői mellett képviselőként is kiállt a község érdekeiért. Mint a vadásztársaság tagja jó kapcsolatot ápolt a vidék előljáróival, de a község lakói emlékezetében leginkább a Kossuth utcai Dávid-kocsmárosaként ismert. Személyes irataiban is egyszerűen csak ez a titulus szerepelt: kocsmáros.

Képviselői tennivalói sokat szólították Budapestre, a hosszú utazások alatt pedig volt ideje elmélkedni. Valószínűleg egy ilyen utazás alkalmával vetette papírra az itt közölt sorokat. Hogy az ötletet a kor közkedvelt kiadványából, a kalendáriumból vette, vagy ő maga játszadozott az ábécé betűivel, igazából már nem érdekes. A lényeges, hogy fontosnak tartotta lejegyezni ezeket a gondolatokat, ami azt bizonyítja, hogy sajátjaként ismerte el a bennük megfogalmazott erkölcsi értékeket, normákat. Ezek közül számos intelem még ma is általános emberi értékeket képvisel, és így az év vége felé közelítve, amikor lassan majd számot vetünk az eltelt esztendő történéseivel, talán érdemes elgondolkodni azon, hogy mit tudunk magunkévá tenni egy közel száz évvel ezelőtt élt füzesabonyi kocsmáros emberségéből.

A

Amit kíván tedmagadnak,
azt tedd ember társaidnak,
légy kész inkább békét túrni,
mint másokkal perlekedni.

B

Bánj el házi cselédekkel
mindig úgy mint emberekkel,
testvéreid szívből szeresd,
a szép egyeséget keresd.

Cz

Csufszágot öregekből ne tégy,
hogy ezért Istentől büntetést ne végy,
mert gyermek te is várhatsz vénséget,
agy hát vénnek tisztességet.

D

Dolgozzál naponta s tanulj szerényen,
jókedvvel nem tunyás kényvel,
mert ha most tanulni nem szerezsz,
megbánod ha vén leszel.

E

Elvett jókat másaktól ne fitymáljad,
te azokat megháláljad,
s mondj érette köszönetet,
hogy így nyerhess dicséretet.

F

Fogadást csak okosan tégy,
hogy aztán szódnak ura légy,
soha ne eskügy hiába,
mert juthacz Isten haragjába.

G

Gondot másokra is viselj,
ne csupán te magadra ügyelj,
a szegényt is szívből szeresd,
bántalmakkal őt ne illesd.

H

Ha nemes a nemzetséged,
az dicsővé nem tesz téged,
kinél az ész erkölcs nemes
dicsőségre az érdemes.

I

Ifiu kíméld értékedet,
mert bú éri ősz fejedet,
a sok eszem iszom végre
juttat keserű ínségre.

J

Jól elrendeld dolgaidat,
vidámul folytasd azokat,
amit véghez vihecz még ma,
ne halaszd azt majd holnapra.

K

Keress mindig igazságot,
gyűlöljed a hamisságot,
mert hacsak egyszer hazudni mersz,
hitelt többé nem igen nyersz.

L

Légy gyors munkás és hív szolga,
az ilyenek jól van dolga,
minden gonoszság kezdete,
a henyélés szeretete.

M

Megbántódon ne állj bosszút,

békességre ez legjobb út,
a rossz ember vétkét megvesd,
de magát az embert szeresd.

N

Ne csüggedj el ínségedben,
dolgozzál s bízzál Istenben,
erős lélek legyen benned,
ezzel lehet mindentened.

O

Oh félj az első vétkektől,
csak úgy lehecz ment sebektől,
akár mely rejtek helyen légy
lát az Isten rosszat ne tégy.

P

Pallérozott erkölcsü légy,
goromba szokásokat fel ne végy,
korán tanulj emberséget,
mert így tanálhaczkedvességet.

R

Rossz szavakat ha hallasz másoktól
el ne tanuld azt azoktól,
s vigyázz ne légy szitkozódó,
sem pedig szitkozódó káromkodó.

S

Senki neked jobb barátod,
mint szüleid ezt jól látod,
légy hát nekik szófogadó,
tiszteletet, becsét adó.

Sz

Szép korona és ékesség
a tisztán tartott szüzesség,
hogy meg ne fosztassál ettől
irotóz a buja élettől.

T

Titos örömekeket kerülj,
és azokban el ne merülj,
amit könnyen megsércezk, megbántsz
ahhoz ne nyúlj játék gyanánt.

U

Utálj lopni senkit [...]
[...] jószágokat [...]
mert egy pénzt is lopni oly bűn,

hogy ríhatsz bánat nem szűn.

V

Valami mérges kígyókat
úgy kerüld a csábítókat,
ne barátkozzál rosszakkal,
mert te is elromlasz azokkal.

Z

Zabolázd meg jól magadat,
minden rossz indulatodat,
légy békében mindenekkel,
Isteneddel embereddel.

Vége